

Särtryck ur

Vår fågelvärld 29 (1970): 90-98

Notiser från Falsterbo fågelstation år 1965

(Meddelande nr 40 från Falsterbo fågelstation)

Gunnar Roos

Summary: Notes from Falsterbo Bird Station in 1965.

(Report No. 40 from Falsterbo Bird Station.)

I denna årsrapport från Falsterbo fågelstation redogöres bl a för invasionsrörelserna av sidensvans, grönsiska, gråsiska och blåmes, vilka satte sin prägel på höststräcket 1965.

Notiser från Falsterbo fågelstation år 1965

(Meddelande nr 40 från Falsterbo fågelstation)

Gunnar Roos

Innehåll

Inledning
Rovfåglar
Invasionsarter
 Hackspettar
 Nötkråka
 Nötskrika
 Mesar
 Sidensvans
 Stenknäck
 Grönfink
 Grönsiska
 Gråsiska
 Korsnäbb
 Domherre
Vadare vid Skanör under sommaren
Rariteter
Litteratur
Summary

Inledning

Stationen var under 1965 bemannad från den 23.4 till den 19.12, alltså under en sammanhängande period av närmare åtta månader. Även under den övriga delen av året förekom emellertid viss fältverksamhet.

Främst på programmet stod som vanligt fångst och ringmärkning av flyttfågel. För denna del av verksamheten har redan lämnats en separat redogörelse (Roos 1969). Det skall här endast noteras, att arbetet blev synnerligen framgångsrikt med sammanlagt 19 555 märkta fåglar.

De tidigare påbörjade studierna över senhöstens och vinterns fågelsträck fortsatte även denna säsong. Daglig bevakning kunde upprätthållas vid Nabben mellan den 15.11 och den 15.1 (1965–66). Liksom under de båda föregående somrarna ägnades under tiden juni–augusti speciell uppmärksamhet åt de rastande vadarflockarna vid Skanör, där strandområdena inventerades tre-fyra gånger per vecka.

Vid sidan av den mera systematiskt bedrivna verksamheten ägnade stationspersonalen också mycket tid åt dagliga iakttagelser av sträckande och rastande fåglar. Många besökande ornitologer ställde dessutom välvilligt utdrag ur sina dagböcker till stationens förfogande. Ett detaljrikt och i många avseenden värdefullt material kunde på detta sätt insamlas.

Som stationschef fungerade under våren och hösten Bengt Johansson (23.4–31.5, 1.9–19.12) och under sommaren Gunnar Roos (1.6–31.8). Årets verksamhet kunde finansieras genom anslag från Viltforskningsrådet samt från Malmöhus läns landsting.

I serien Meddelanden från Falsterbo fågelstation publicerades under år 1965 följande bidrag:

- Nr 27. Gunnar Roos: Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1961. – VF 24: 133–143.
- Nr 28. R. E. Scott: Weights and measurements of migrant passerines, September 1962. – VF 24: 156–171.
- Nr 29. Gunnar Roos: Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1962. – VF 24: 257–271.
- Nr 30. Gunnar Roos: Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1963. – VF 24: 314–334.
- Nr 31. Vladimír Černý: Feather mites (Analgesoidea) from birds trapped at the Falsterbo Bird Station, southern Sweden. – Acta Universitatis Lundensis, Sectio II 1965 No 8.

Notiser om stationens verksamhet 1965, vilka på några punkter kan komplettera den följande framställningen, har tidigare varit införda under rubriken Falsterbo-nytt i tidskriften Meddelanden från Skånes Ornitologiska Förening (4: 33–34, 52–54, 68–70; 5: 6–7).

Rovfåglar

Beträffande de vanligare rovfåglarna finns ej mycket av vikt att notera. Ett undantag måste dock göras för sparvhöken *Accipiter nisus*. Fram till mitten av oktober uppträdde arten synnerligen sparsamt, men därefter inräknades ett par, även för Falsterbo, mycket höga dagsummor: 790 ex den 18.10 (J. Bruun m fl), 520 ex den 19.10 (J. Bruun m fl), 850 ex den 4.11 (B. Hassel, B. Johansson). Dagssummor på mer än 500 sparvhökar har mycket sällan antecknats i Falsterbo, och aldrig tidigare torde det ha inträffat så sent som i november månad.

Höstens observationer av sällsynta rovfåglar har sammanställts i tabell 1. Det magra utbytet under augusti och september torde innebära något av ett bottenrekord för Falsterbo. I oktober gjordes däremot flera intressanta iakttagelser, bland vilka jaktfalken *Falco rusticolus* den 8.10 särskilt bör poängteras. Arten är ju odiskutabelt en första klassens raritet i Skåne, som åtminstone vid Falsterbo endast iakttages med många års mellanrum. Beträffande de större skrikörnarna *Aquila clanga* den 18.10 och 19.10 råder det ingen tvekan om, att det båda dagarna rörde sig om samma individer. De upprepade

iakttagelserna av kungsörn *Aquila chrysaetos* torde också delvis hänföra sig till exemplar, som under någon tid uppehållit sig på lokalen.

Invasionsarter

Vid sidan av rovfågelsträcket har invasionsarternas uppträdande alltid tilldragit sig ornitologernas speciella intresse i Falsterbo. Bearbetningen av de långa observationsserierna från 1940- och 1950-talet har också lett till flera högst intressanta resultat just vad beträffar invasionernas speciella problematik (Rudebeck 1950, Ulfstrand 1962a, 1963). Alltsedan de regelbundna sträckräkningarna upphörde 1960, har det därför varit stationspersonalens strävan att i görligaste mån fullfölja observationerna. Materialet från åren 1961–64 har tämligen ingående presenterats i årsrapporterna (Roos 1965a, 1965b, 1965c, 1967), och detta skall i det följande bli fallet även med 1965 års iakttagelser.

Särskilt remarkabel var sträckoron denna höst hos blåmes, grönsiska, gräsiska och siden-
svans, men också flera andra arter var i rörelse. I många fall kompletteras observationsmaterialet på ett utomordentligt sätt av stationens

Tabell 1. Observationer av sällsynta rovfåglar på Falsterbonäset år 1965.
Observations of rare birds of prey at Falsterbo in 1965.

Datum Date	Art Species	Antal Number	Lokal Locality	Observatör Observer
Aug. 16	Brun glada <i>Milvus migrans</i>	1	Fyren	BJ
Sept. 20	Aftonfalk <i>Falco vespertinus</i> (ad ♂)	1	Skanör	BJ
25	Brun glada <i>Milvus migrans</i>	1	Ljunghusen	KH, CP
Okt. 1	Brun glada <i>Milvus migrans</i>	1	Ljungen–Fyren	BJ, BM
8	Jaktfalk <i>Falco rusticolus</i>	1	Kolabacken	BS
	Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i> (juv)	1	Ljungen	BM m fl
9	Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i> (juv)	1	Ljungen	KH, CP, GR
10	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	1	Ljungen	BM m fl
11	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	1	Ljungen	GR
18	Större skrikörn <i>Aquila clanga</i>	2	Ljungen	TA, JB, BG m fl
19	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	1	Ljungen	JB, BG m fl
	Större skrikörn <i>Aquila clanga</i>	2	Ljungen–Fyren	JB, BG, BJ m fl
20	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	1	Ljungen	JB m fl
21	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	2	Falsterbo	BJ
22	Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i> (juv)	2	Ljungen	BJ
Nov. 7	Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i> (juv)	1	Fyren	BJ
11	Större skrikörn <i>Aquila clanga</i> (juv)	1	Fyren	BJ
	Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i> (juv)	1	Ljungen–Fyren	BJ, AP
13	Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i>	1	Ljungen	GR

TA=Tim Andersen, BJ=Bengt Johansson, CP=Christer Persson, JB=Jens B Bruun, BM=B A E Marr, GR=Gunnar Roos, BG=Benny Gensböl, AP=A G Parsons, BS=Björn Söderlund, KH=Krister Hjalte.

Tabell 2. Antal ringmärkta exemplar per tiodagarsperiod av vissa invasionsarter vid Falsterbo hösten 1965.

Number of ringed individuals per ten-day period of certain irruption species at Falsterbo in autumn 1965.

Art Species	Aug.		Sept.			Okt.			Nov.			Dec.	
	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II
Svartmes <i>Parus ater</i>	36	18	4	49	15	9	3	—	1	—	—	1	—
Blåmes <i>Parus caeruleus</i>	—	24	4	177	622	526	20	8	4	3	—	7	3
Talgöxe <i>Parus major</i>	11	10	13	19	51	87	10	22	4	—	—	19	6
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	1	7	292	310	211	61	—	—	—	—	—	—	—
Nötskrika <i>Garrulus glandarius</i>	—	—	—	1	3	10	7	—	—	—	—	—	—
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—
St. hackspett <i>Dendrocopos major</i>	—	—	—	—	1	12	1	2	—	—	—	—	—
M. hackspett <i>Dendrocopos minor</i>	—	—	—	—	5	5	3	1	—	—	—	—	—
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	—	—	—	—	—	11	1	5	—	5	1	32	37
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	—	—	—	—	—	—	—	56	16	—	—	—	—
Gråsiska <i>Carduelis flammea</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	16	14	—	82	18

N.B. Märkningssiffrorna är hämtade ur de preliminära summeringarna i stationens dagbok. Dessa kan i enstaka fall vara behäftade med smärre fel, vilka dock helt saknar betydelse i detta sammanhang.

märkningssiffror. Dessa har för de aktuella arterna uppdelats på tiodagarsperioder och sammanställts i tabell 2. Vid studium av denna tabell måste det emellertid observeras, att ringmärkningen var inställd under ett par dagar i mitten på oktober, samt att fångstarbetet efter mitten på november endast bedrevs synnerligen sporadiskt.

Hackspettar

Så vitt bekant häckar större hackspett *Dendrocopos major* ej i Skanör eller Falsterbo, och ett par iakttagelser av arten den 28.5 resp den 27.6 är därför av visst intresse. I juli iaktogs inga hackspettar, men under ett tiotal morgnar i augusti var en ensam fågel ute och vände över Fyren. Från slutet av september till början av november var arten nära nog en daglig företeelse med maximalt 10 ex iaktagna vid Fyren den 9.10 och den 11.10. En anmärkningsvärd observation gjordes också den 14.10, då 10–15 ex uppehöll sig i en mindre tallplantering vid Knösen norr om Skanör. Efter mitten av oktober sågs sällan mer än 1–2 ex per dag vid Fyren, men ännu den 6.11 noterades 6 ex vid Knösen.

Höstens första exemplar av mindre hackspett *Dendrocopos minor* iaktogs på Ljungen den 22.8, men först från slutet av september uppträdde arten mera regelbundet. Största antal noterades vid Fyren den 9.10 (ca 10 ex), den 11.10 (5 ex) och den 17.10 (4 ex).

Spillkråka *Dryocopus martius* antecknades under sammanlagt 21 dagar mellan den 20.9 och den 13.11. Vanligen rörde det sig endast om 1–2 ex per dag. Mellan den 10.10 och den 20.10 var antalet emellertid något högre. Vid ett par tillfällen sågs samtidigt 5 ex vid Fyren.

Av gröngöling *Picus viridis*, slutligen, gjordes endast en observation: en ensam fågel i Fyrningen på morgonen den 8.8.

Sammanfattningsvis skall det om alla hackspettarna framhållas, att observationerna så gott som uteslutande gäller exemplar på sträckförsök. Det är i själva verket högst ovisst, om en enda fågel lämnade landet via Falsterbo. Någon som helst motsvarighet till hackspettarnas utvandring höstarna 1949, 1956 och 1962 (se Ulfstrand 1956, Mathiasson 1960, Roos 1965b) var det alltså ej fråga om denna säsong.

Det bör också speciellt poängteras, att den ringa skillnaden i antalet märkta fåglar höstarna 1962 och 1965 (27 resp 16 *D. major*, 17 resp 14 *D. minor*) absolut ej kan läggas till grund för någon jämförelse av sträckets omfattning under resp år. Hösten 1962 passerade hackspettarna oftast på direkt och målmedveten sträckflykt, medan de hösten 1965 visade stor tveksamhet inför havet och ofta slog ned i tallbuskagen kring Fyren. Det sistnämnda beteendet ledde naturligtvis till, att en exceptionellt hög procent av fåglarna kunde infångas och ringmärkas.

Nötkråka

Trots att nötkråkor *Nucifraga caryocatactes* iakttogs under sammanlagt 14 dagar mellan den 16.9 och den 20.10, kan man knappast tala om någon egentlig invasion. Antalet individer var hela tiden mycket ringa; vanligen rörde det sig om 1–2 ex per dag. Flockar iakttogs endast den 20.9 (5 ex), den 9.10 (8 ex) och den 10.10 (5 ex).

Nötskrika

De första nötskrikorna *Garrulus glandarius* antecknades redan den 27.8, då 2 ex var ute och vände över Fyren på morgonen. Sedan dröjde det emellertid 14 dagar innan arten ånyo visade sig: 3 ex den 12.9 och 16 ex den 13.9. Mellan den 20.9 och den 20.10 var småflockar av nötskrika en vanlig syn, men sträcket antog aldrig några anmärkningsvärda proportioner. Störst var antalet den 22.9 (40 ex), den 30.9 (50 ex), den 8.10 (65 ex), den 17.10 (40 ex), den 18.10 (60 ex) och den 19.10 (60 ex). Mycket få av de observerade nötskrikorna torde ha lämnat landet. Tveksamheten inför havet var stor, och flockarna sågs så gott som alltid återvända mot NE.

Mesar

Intresset knyter sig främst till blåmesen *Parus caeruleus*; endast för denna art kan man tala om en reell invasion. Småflockar dök upp vid Fyren redan i slutet av augusti, men först efter mitten på september kom sträcket i gång på allvar. I stationens dagbok finner man de första anteckningarna om större flockar den 17.9, då ca 200 ex iakttogs vid Fyren. Arten var därefter mycket vanlig under en månads tid, och under åtminstone tre dagar torde minst tusentalet exemplar ha varit i rörelse: den 20.9, 29.9 och 30.9. Förutom under de nämnda dagarna pekar märkningssiffrorna på kraftiga rörelser den 23.9, 1.10 och 8.10 (tabell 3), men

från dessa dagar föreligger tyvärr inga utförligare observationsdata. Ännu den 17.10 och den 18.10 sågs 400 ex resp 250 ex på utsträck vid Nabben, men därefter antecknades arten aldrig i större antal.

Om talgoxens *Parus major* uppträdande finns mycket få anteckningar. Arten förekom regelbundet som ett inslag i blåmesflockarna i slutet av september och början av oktober. Blåmesens dominans var emellertid alltid mycket betydande, oftast av storleken 10:1.

Flockar på 15–50 svartmesar *Parus ater* sågs ofta vid Fyren under augusti, dock utan att något utsträck kunde konstateras. I första hälften av september var svartmesen fåtaligare, men såväl observations- som fångstdata antyder en ökad sträckaktivitet mellan den 15.9 och den 20.9. Vid Fyren iakttogs då ca 200 ex den 17.9 och 100 ex den 20.9. Under sista septemberveckan och under hela oktober gjordes endast enstaka iakttagelser av smärre flockar.

Övriga mesar uppträdde som vanligt i mycket ringa antal. Stjärtmesar *Aegithalos caudatus* sågs vid två tillfällen vid Fyren, nämligen den 20.9 (10 ex) och den 19.10 (20 ex). Vid det sistnämnda tillfället hamnade inte mindre än 17 av fåglarna i fångstnäten. Ensamma talltitor *Parus montanus* iakttogs vid Fyren den 6.10, 8.10 och 11.10. På Ljungen sågs en entita *Parus palustris* den 19.10, och en annan fångades inne i Falsterbo den 13.12. Av tofsmes *Parus cristatus* noterades en liten flock på 6 ex vid Nabben den 23.9.

Sidensvans

Höstens första sidensvans *Bombycilla garrulus* iakttogs vid Fyren den 8.10. Under den följande veckan gjordes flera observationer av mindre flockar, tex 28 ex på Ljungen den 9.10 och 68 ex på samma lokal den 11.10. Den 17.10 tog så sträcket fart på allvar. På

Tabell 3. Antal dagligen ringmärkta blåmesar *Parus caeruleus* vid Falsterbo den 20.9–9.10.1965. *Daily ringing figures of blue tits, Parus caeruleus, at Falsterbo 20.9–9.10.1965.*

September										Oktober									
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
160	18	2	122	26	35	—	13	7	221	178	123	71	—	19	10	12	60	212	19

sex dagar passerade ca 3 500 sidensvansar enligt följande: 900 ex den 17.10, 1 120 ex den 18.10, 600 ex den 19.10, 595 ex den 20.10, 210 ex den 21.10 och 75 ex den 22.10. Dagarna närmast därefter noterades inga sträckande sidensvansar, men såväl den 30.10 som den 4.11 räknades 150 ex vid Nabben. Den 7.11 rastade dessutom ca 1 000 ex i Skanör, men denna koncentration kunde ej korreleras med någon ny topp i utsträcket vid Falsterbo. I mitten av november var invasionen så gott som fullständigt förbi. Under två månaders daglig sträckbevakning vid Nabben (den 15.11–15.1) bokfördes sålunda endast 54 sidensvansar fördelade på fem sträckdagar.

Någon motsvarighet till denna invasion har aldrig tidigare registrerats vid Falsterbo. Under 1940- och 1950-talets regelbundna sträckbevakning iaktogs sidensvansar under endast 5 av 14 höstar. Den högsta årssumman, som noterades 1957, var ca 300 ex (Mathiasson 1961).

Stenknäck

Stenknäckar *Coccothraustes coccothraustes* iaktogs under sammanlagt 13 dagar mellan den 27.8 och den 21.10. Oftast rörde sig observationerna om flockar på 2–4 ex, vilka var ute och vände över Fyren. Större antal noterades den 3.10, då 25 ex sågs sträcka ut över havet. Beträffande tidigare års höstobservationer av stenknäck i Falsterbo hänvisas till Roos 1965a.

Grönfink

Under de dagliga sträckräkningarna vid Nabben mellan den 15.11 och den 15.1 var grönfinken *Chloris chloris* den ojämförligt talrikaste arten med sammanlagt ca 7 500 bokförda exemplar. De bästa sträckdagarna med siffror på mellan 1 000 och 1 500 fåglar inföll den 29.11, den 20.12 och den 21.12. Under ytterligare 12 dagar översteg antalet 100 ex (tabell 4).

Även under de tre föregående vintrarna uppträdde grönfinken regelbundet på sträck vid Nabben, men antalet individer var då betydligt lägre. Enligt SOF:s Förteckning över Sveriges fåglar (1962) flyttar arten i växlande omfattning och vissa år invasionsartat under månaderna oktober–november. De senaste årens iakttagelser i Falsterbo visar emellertid, att dessa sträckrörelser även kan pågå under åtminstone hela december.

Grönsiska

Redan omkring den 10.6 visade sig de första småflockarna om 4–5 grönsiskor *Carduelis spinus* i Ljunghusen, och den 14.6 räknades där 40 ex. En långsam ökning var märkbar under de närmaste veckorna. Den 1.7 uppskattades antalet till 225 ex. Fram till mitten av juli iaktogs endast adulta fåglar, bland vilka harna tycktes dominera. Efter den 20.7 inträffade emellertid ett markant tillskott av unga fåglar. Så gott som samtliga juniakttagelser gjordes i barrskogsplanteringarna vid Ljunghusen, och utsträck vid Falsterbo noterades först den 10.7 (25 ex).

En vecka in i augusti tog sträcket fart på allvar. På Ljungen noterade Göran Högstedt bl a följande dagssiffror av W-sträckande grönsiskor: 145 ex den 3.8, 300 ex den 9.8, 475 ex den 12.8, 1 200 ex den 20.8, 1 000 ex den 23.8, 1 500 ex den 24.8 och 2 700 ex den 27.8. Under hela september var antalet sträckande grönsiskor mycket stort med en kulmination i mitten av månaden. Dagssummor på 1 000–3 000 ex antecknades under åtskilliga dagar vid Fyren och Nabben: den 4.9, 6.9, 11.9, 12.9, 17.9, 28.9, 29.9, 30.9. Och den 18.9 räknades under några förmiddagstimmar ca 7 500 ex på sträck över Ljungen. En mycket markant avmattning i sträcket skedde under första oktoberveckan, och efter den 10.10 sågs aldrig mer än 150 ex per dag.

Ett försök till uppskattning av sträckets totala numerär slutar på en summa av 30 000–50 000 grönsiskor. Årsummor av denna storlek har tidigare endast noterats 1949 och 1950, då ca 34 000 resp ca 27 000 fåglar räknades (Ulfstrand 1956). Anmärkningsvärt var också sträckets tidsmässiga förlopp. De flesta år ses inga grönsiskor i Falsterbo före början av september månad, och aldrig tidigare har arten iakttagits på sträck under juli och början av augusti.

Gråsiska

Frånsett en ensam fågel, som uppehöll sig i Ljunghusen den 29.6–10.7 (Göran Högstedt), iaktogs säsongens första gråsiskor *Carduelis flammea* den 20.10. En vecka senare började arten uppträda i större flockar. Den första stora sträckdagen inföll den 29.10, då 500 ex räknades vid Fyren under morgontimmarna.

Sidsensvansar vid Falsterbo fyr. Foto: Arne Schmitz/N.

Under de två första veckorna i november antecknades bl a följande sträcksiffror vid Fyren eller Nabben: 150 ex den 5.11, 90 ex den 8.11, 200 ex den 10.11, 600 ex den 11.11, 75 ex den 12.11 och 150 ex den 14.11. Från mitten av november till mitten av januari, då noggranna dagliga sträckräkningar genomfördes, iaktogs sammanlagt ca 2 300 utsträckande gråsiskor. Huvuddelen av dessa passerade mellan den 29.11 och den 13.12, varefter sträcket snabbt ebade ut (tabell 4).

Under ihärdig granskning av rastande gråsiskflockar upptäckte Bengt Johansson vid ett par tillfällen avvikande exemplar, vilka bestämdes till snösiska *Carduelis hornemanni*. Iakttagelserna gjordes den 12.11, den 17.11 och den 16.12 (4 ex).

Sammanfattningsvis kan alltså konstateras att minst 4 000 gråsiskor passerade Falsterbo under senhösten och förvintern 1965. Tidigare år har antalet sträckande gråsiskor oftast varit mycket ringa och varierat måttligt mellan ett

Tabell 4. Antal dagligen sträckande grönfinkar *Chloris chloris* och gråsiskor *Carduelis flammea* vid Falsterbo den 15.11.1965–15.1.1966.

Daily totals of Chloris chloris and Carduelis flammea on visible migration at Falsterbo 15.11. 1965–15.1.1966.

	November												December		
	15	16	17	18	20	22	23	24	25	27	29		1	2	3
Grönfink	—	—	3	4	—	5	127	5	121	20	1.236	185	11	9	
Gråsiska	26	21	85	—	3	—	48	—	33	—	590	232	10	—	
	December														
	4	5	7	8	12	13	14	15	16	17	20	21	22	23	
Grönfink	89	225	6	270	233	276	270	2	7	37	1.367	1.126	4	176	
Gråsiska	302	134	15	185	184	172	43	3	—	11	104	84	—	6	
	December					Januari				Summa					
	26	27	28	29	4	5	6	7	13	Total					
Grönfink	198	12	394	876	67	18	16	107	30	7.532					
Gråsiska	—	—	—	—	4	22	—	2	—	2.319					

Gråsiska på vasstrå. Foto: Åke Lindau/N.

par tiotal och ett par hundratal exemplar. Ett undantag utgör dock hösten 1959, då ca 730 ex blev bokförda (Ulfstrand 1962b). Gråsiskans uppträdande vid Falsterbo har diskuterats av Mathiasson (1961), som antar att artens vanligen sparsamma uppträdande beror på, att sträcket först under december eller januari når sin maximala omfattning, dvs vid en tidpunkt då observationerna redan upphört för säsongen. Och Mathiassons antagande kan väl nu i viss mån anses styrkt.

Korsnäbb

Flockar av korsnäbb *Loxia sp.* iakttogs vid flera tillfällen från mitten av juni till slutet av augusti. Antalet individer var emellertid mycket ringa och översteg aldrig 20–25 ex per dag. I september antecknades inga korsnäbbar, men från senare delen av oktober föreligger flera iakttagelser av mindre sällskap på 10–15 ex. Med undantag av en ringmärkt större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus* den 3.10 bedömdes alla noggrant studerade exemplar tillhöra den mindre arten *Loxia curvirostra*.

Domherre

Domherren *Pyrrhula pyrrhula* häckar ej på Falsterbonäset, och ett par iakttagelser under sommaren är därför anmärkningsvärda: 1 ex

i Falsterbo den 27.6 och 2 ex i Skanör den 26–27.8. Under hösten iakttogs sträckande domherrar i större antal bl a den 9.10 (330 ex), den 11.10 (320 ex), den 17.10 (200 ex) och den 11.11 (200 ex). Domherren var också vanligare än normalt under december. Den 12.12 noterades 138 ex på sträck, och den 13.12 rastade samtidigt 150–200 ex vid Fyren.

Vadare vid Skanör under sommaren

Liksom under somrarna 1963 och 1964 utfördes räkningar av rastande vadare vid Skanör tre-fyra gånger per vecka under månaderna juni–augusti 1965. En sammanställning av resultaten har gjorts i tabell 5, där högsta noterade dags-siffra per tiodagarsperiod redovisas för varje art. Tabellen bör jämföras med motsvarande sammanställningar för de båda föregående åren (Roos 1965c, 1967).

Rariteter

Iakttagelser av sällsynta rovfåglar och invasionsarter har redovisats ovan. I det följande lämnas en summarisk presentation av årets övriga rariteter. För vissa fynd kommer en fylligare dokumentation att publiceras i annat sammanhang.

Årets enda iakttagelse av vit stork *Ciconia ciconia* gjordes vid Ljunghusen den 26.6. I månadsskiftet juni-juli uppehöll sig 2 kanadagäss *Branta canadensis* under en veckas tid vid Knösen. Mindre sångsvan *Cygnus columbianus* visade sig vid flera tillfällen i oktober, varvid större flockar antecknades vid Nabben den 10.10 (14 ex), den 12.10 (27 ex) och den 14.10 (25 ex).

Skärsnäppa *Calidris maritima* iakttogs på Nabben den 17.10 och den 12.12 (2 ex). På Flommen hittades en död brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius* den 14.8. Fågeln inlämnades till stationen av Knut Källström och finns nu skinnlagd i samlingarna på Zoologiska institutionen i Lund. Ensamma exemplar av dvärgmåsar *Larus minutus* noterades vid Nabben vid fyra tillfällen under hösten: den 24.9, 25.9, 18.10 och 29.11. På samma lokal sågs en ungfågel av tretåig mås *Rissa tridactyla* den 17.10.

Turkduvor *Streptopelia decaocto* iakttogs på sträckförsök vid Nabben eller Fyren under ett tiotal dagar i oktober och november. Som mest

Tabell 5. Högsta dagssiffror per tiodagarsperiod för rastande vadare vid Skanör sommaren 1965. *Some results of the wader counts at Skanör in summer 1965; the highest daily count is given for each ten-day period.*

Art Species	Juni			Juli			Augusti		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
Strandskata <i>Haematopus ostralegus</i>	69	48	80	19	—	118	26	5	6
Vipa <i>Vanellus vanellus</i>	166	240	179	125	200	120	175	149	129
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	5	—	6	—	3	73	15	75	75
Mindre strandpipare <i>Charadrius dubius</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kustpipare <i>Charadrius squatarola</i>	—	3	—	—	—	21	32	12	4
Ljungpipare <i>Charadrius apricarius</i>	—	—	2	2	1	13	15	6	—
Roskarl <i>Arenaria interpres</i>	—	1	—	—	—	4	—	—	—
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	—	—	—	2	2	9	4	15	23
Storspov <i>Numenius arquata</i>	4	6	47	21	10	4	2	7	3
Småspov <i>Numenius phaeopus</i>	—	—	—	—	2	1	—	—	—
Rödspov <i>Limosa limosa</i>	—	—	1	1	1	—	—	1	—
Myrspov <i>Limosa lapponica</i>	40	—	7	3	—	28	2	1	2
Skogssnäppa <i>Tringa ochropus</i>	1	1	3	2	—	4	4	3	2
Grönbenä <i>Tringa glareola</i>	1	1	10	15	20	79	50	61	81
Drillsnäppa <i>Tringa hypoleucos</i>	—	—	2	4	5	26	6	5	7
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	86	99	292	120	27	64	17	7	1
Svartsnäppa <i>Tringa erythropus</i>	—	4	15	11	1	16	7	69	60
Gluttsnäppa <i>Tringa nebularia</i>	—	—	9	10	8	18	22	23	27
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	—	—	2	—	—	130	30	5	5
Småsnäppa <i>Calidris minuta</i>	—	—	—	—	—	2	—	4	5
Mosnäppa <i>Calidris temminckii</i>	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Kärnsnäppa <i>Calidris alpina</i>	—	12	18	25	60	2.350	1.200	220	67
Spovsnäppa <i>Calidris ferruginea</i>	—	—	—	—	2	21	8	6	9
Sandlöpä <i>Crociellia alba</i>	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Myrsnäppa <i>Limicola falcinellus</i>	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	7	12	97	17	17	43	2	14	37
Skärfläcka <i>Recurvirostra avosetta</i>	—	—	247	270	16	25	4	4	—
Smalnäbbad simsnäppa <i>Phalaropus lobatus</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—

rörde det sig om en flock på 4 ex den 22.10. Den 29–30.4 uppehöll sig en härfågel *Upupa epops* i Falsterbo. På Ljungen sågs en blåkråka *Coracias garrulus* den 29.5. Som vanligt ropade en sommargylling *Oriolus oriolus* i Falsterbo stadspark under några dagar i juni.

En strömstare *Cinclus cinclus* sågs på morgonen den 4.11 sträcka ut över havet vid Nabben (Claes-Göran Dahl, Bengt Hassel). Av ringtrast *Turdus torquatus* iaktogs en ensam fågel vid Skanör den 25.9 samt 2–3 ex vid Fyren den 4–7.10. Den 5.9 fångades och ringmärktes en sydnäktergal *Luscinia megarhynchos* vid Fyren. Blåhake *Luscinia svecica* antecknades vid två tillfällen i maj (2 ex den 6.5, 1 ex den 14.5) och vid ett tillfälle i september (den 5.9).

Vid Fyren ringmärktes 2 gräshoppsångare *Locustella naevia* den 7.5, och på samma lokal iaktogs höksångare *Sylvia nisoria* den 29.5 (2 ex) och den 11.9. För Falsterbonäset nya arter

var taigasångare *Phylloscopus inornatus* och kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*. Av den förstnämnda ringmärktes en fågel den 30.9; av den senare iaktogs en fågel den 16.9 och ringmärktes en annan den 20.10. Samtliga fynd gjordes vid Fyren.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* iaktogs vid fyra tillfällen under våren och fem under hösten: den 14.5, den 29.5 (3 ex), den 30.5 (2 ex), den 6.6, den 28.8, den 11.9 (3 ex), den 17.9 (3 ex), den 18.9 och den 21.9 (3 ex). Mellan den 2.10 och den 10.11 gjordes ett dussintal observationer av försärla *Motacilla cinerea* vid Fyren och Nabben. Ensamma fåglar antecknades dessutom den 10.9 och den 13.12.

Sjungande gulhämpling *Serinus canarius* hördes vid flera tillfällen under maj och juni i Falsterbo, men häckning kunde ej fastställas. Under hösten iaktogs arten dessutom den 8.10 vid Skanör. Vid Nabben uppehöll sig en lappparv *Calcarius lapponicus* den 16.9.

Litteratur

- Mathiasson, S. 1960. Fågelsträckat vid Falsterbo år 1956. – VF 19: 97–127.
- Mathiasson, S. 1961. Fågelsträckat vid Falsterbo år 1957. – VF 20: 226–240.
- Roos, G. 1965a. Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1961. – VF 24: 133–143.
- Roos, G. 1965b. Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1962. – VF 24: 257–271.
- Roos, G. 1965c. Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1963. – VF 24: 314–334.
- Roos, G. 1967. Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1964. – VF 26: 256–265.
- Roos, G. 1969. Ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo fågelstation 1965–1967. – VF 28: 18–44.
- Rudebeck, G. 1950. Studies on Bird Migration. – VF Suppl. 1. Lund.
- Sveriges Ornitologiska Förening. 1962. Förteckning över Sveriges fåglar. 5. uppl. Stockholm.
- Ulfstrand, S. 1956. Fågelsträckat vid Falsterbo 1949–1950. – VF 15: 187–199.
- Ulfstrand, S. 1962a. On the Nonbreeding Ecology and Migratory Movements of the Great Tit (*Parus major*) and the Blue Tit (*Parus caeruleus*) in Southern Sweden. – VF Suppl. 3. Stockholm.
- Ulfstrand, S. 1962b. Fågelsträckat vid Falsterbo fågelstation år 1959. – VF 21: 190–204.
- Ulfstrand, S. 1963. Ecological Aspects of Irruptive Bird Migration in Northwestern Europe. – Proc. XIIIth Int. Orn. Congr. 780–794.

Summary: Notes from Falsterbo Bird Station in 1965. (Report No. 40 from Falsterbo Bird Station.)

The station was manned from 23 April to 19 December 1965. As usual, the main project was to ring resting migrants, 19,555 birds being ringed – a new record for the station. The ringing activity during 1965–1967 was separately reported by Roos 1969. In late autumn and early winter (15 November–15 January) a special study on visible migration was carried out at Nabben, the southwesternmost point of the Falsterbo peninsula. During summer (June–August) wader counts were made three-four days a week on the coastal areas at Skanör. Besides their principal tasks, the ringers also made daily notes on migrating and resting birds in the area. In addition, a great deal of interesting information was collected by visiting bird-watchers. Some of these observations are dealt with in this paper. Five reports from Falsterbo

Bird Station were published in 1965; they are listed on p. 90.

At Falsterbo, autumn 1965 was dominated by the appearance of large numbers of irruptive species. The ringing figures of these species per ten-day period are given in Tables 2 and 3. The movements of *Parus caeruleus*, *Bombycilla garrulus*, *Carduelis spinus*, *Carduelis flammea*, and *Chloris chloris* were of special interest. The peak passage of *Parus caeruleus* occurred between 20 September and 10 October. Since at least one thousand birds were seen on the best days (20, 23, 29, 30 September; 1, 8 October), many thousands of tits must have been involved. Small flocks of *Bombycilla garrulus* were seen from 8 October onwards. The peak days fell between 17 and 22 October when some 3,500 specimens passed by. In addition, a large flock of at least 1,000 *Bombycilla garrulus* was seen feeding at Skanör on 7 November. On some dozen days in August and September, 1,000–3,000 *Carduelis spinus* were counted, making a grand total of 30,000–50,000 migrating birds. The first specimens of *Carduelis flammea* appeared at Falsterbo in late October, the highest daily figures being noted on 29 October (500), 11 November (600), 29 November (590), and 4 December (300). At least 4,000 *Carduelis flammea* passed by in late autumn and early winter (cf. Table 4). On a few days, there were also single specimens of *Carduelis hornemanni*. In late November and throughout December, visible migration was dominated by *Chloris chloris*: a grand total of some 7,500 specimens (cf. Table 4). Among other irruption species or miniature migrants (see Rudebeck 1950) showing migratory restlessness in autumn 1965 should be mentioned *Dendrocopus major*, *Dendrocopus minor*, *Dryocopus martius*, *Nucifraga caryocatactes*, *Garrulus glandarius*, *Parus major*, *Parus ater*, *Coccothraustes coccothraustes*, and *Pyrrhula pyrrhula*. These, however, appeared in rather low numbers, mostly seen making abortive attempts to migrate.

Observations of rare birds of prey are listed in Table 1. Other rarities seen in 1965 include four species new to the Falsterbo area: *Phalaropus fulicarius* (one found dead on 14 August), *Luscinia megarhynchos* (one ringed on 5 September), *Phylloscopus inornatus* (one ringed on 30 September), and *Phylloscopus proregulus* (one seen on 16 September; one ringed on 20 October). The paper also gives some results of the wader counts at Skanör during summer, summarized in Table 5 (cf. Roos 1965c, 1967).

Förf. adress: Falkvägen 21, S-230 10 Skanör.